

Det handler om livskvalitet

*Lars Alling Møller
overlæge, Gynækologisk
Klinik, Rigshospitalet*

OPERATION FOR ANSTRENGELESUDLØST

URININKONTINENS FORBEDRER LIVSKVALITETEN

Operation for anstrengelsesudløst inkontinens forbedrer livskvaliteten! Tension free vaginal tape (TVT) er en effektiv metode til behandling af anstrengelsesudløst inkontinens hos kvinder. Metoden har været kendt i knap 10 år, og der foreligger i dag god dokumentation for at operationen i betydelig grad forbedrer livskvaliteten.

Hvad er Tension free Vaginal Tape (TVT)?

TVT er i dag den hyppigste metode til operation af anstrengelsesudløst inkontinens. Knap 2000 danske kvinder opereres årligt efter denne metode. I lokal eller fuld bedøvelse indopereres et kunststofbånd under urinrøret. Båndet virker mod inkontinens ved at understøtte urinrøret. Undersøgelser viser, at TVT operationen selv efter mange år er effektiv.

Hvad er livskvalitet?

I videste forstand er livskvalitet meget personligt – og meget forskelligt fra individ til individ. Videnskabeligt måles livskvalitet ofte med et spørgeskema. Selvfølgelig svarer et spørgeskema ikke på alle spørgsmål, men viser i grove træk, hvordan verden ser ud. Den verden, der spørges til. Et spørgeskema kan fx svare på, hvordan kvinder oplever livskvaliteten før og efter en operation for urininkontinens.

Hvordan måles livskvalitet?

Livskvalitet består af mange aspekter. Hvordan praktiske opgaver klares, hvordan fremtiden opfattes, lysten

og energien til at tage fat på nye opgaver mm. (Tabel 1). Det er vigtigt, at spørgsmålene er meningsfulde – både for den der spørger, og for den der svarer. Ofte bruger man internationale (engelske) spørgeskemaer oversat til dansk. Eksempler på engelske spørgeskemaer er incontinence impact questionnaire (IIQ) og urinary distress inventory (UDI), som begge spørger til, hvordan urininkontinens påvirker livskvaliteten. Tallet efter forkortelsen angiver hvor mange spørgsmål spørgeskemaet omfatter: IIQ-7 omfatter 7 spørgsmål, UDI-6 6 spørgsmål og UDI-30 30 spørgsmål. Det er almindeligt at score på virkningen. Et højt tal angiver en stor negativ påvirkning; et lille tal (eller nul) angiver en lille (eller ingen) påvirkning. Et nul er således udtryk for den bedst tænkelige livskvalitet.

Livskvalitet og TVT operation

Der er udført mange videnskabelige undersøgelser af livskvaliteten før og efter operation for urininkontinens. Alle undersøgelser viser, at livskvaliteten forbedres markant efter operation med TVT (Tabel 2). Lige så vigtigt er det, at den opnåede gode livskvalitet holder sig – selv mange år efter operationen (Tabel 3).

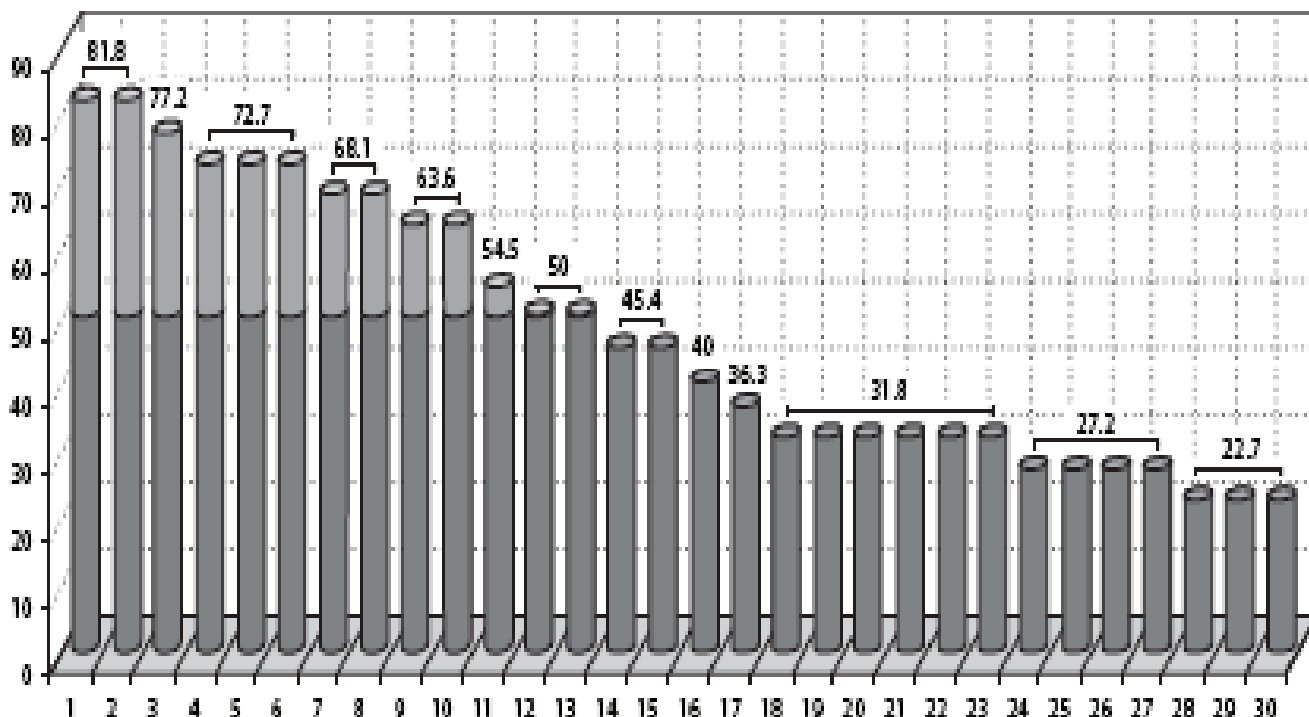
Urininkontinens, sex – og TVT operation

Som det fremgår af Tabel 1, er sexlivet ikke noget af det, der volder størst bekymring hos patienter før operation med TVT. Andre fysiske og psykiske symptomer fylder langt mere. Flere undersøgelser viser dog at også sexlivet forbedres efter operationen.

Tabel 1

Livskvaliteten blandt patienter før TVT operation målt med spørgeskemaet UDI-30 Et højt tal angiver en stor påvirkning af livskvaliteten. Et lille tal angiver en lille påvirkning.

Kilde: Gynecol Obstet Invest 2007

- 1 Rejse >30 minutter
- 2 Toiletbesøg
- 3 Ængstelse
- 4 Fysisk aktivitet
- 5 Forlegenhed
- 6 Skam
- 7 Husligt arbejde
- 8 Havearbejde
- 9 Indkøb
- 10 Ubehagelig lugt
- 11 Ubehagsfølelse
- 12 Intellektuelle aktiviteter
- 13 Følelser
- 14 Rejse <30 minutter
- 15 Angst
- 16 Ferieplanlægning
- 17 Påklædning
- 18 Hobby
- 19 Møde i gruppe
- 20 Kontakt med venner
- 21 Søvn
- 22 Ærgrelse
- 23 Vrede
- 24 Sociale aktiviteter
- 25 Sociale kontakter
- 26 Sex
- 27 Depression
- 28 Arbejde
- 29 Godgørende arbejde
- 30 Familiære relationer

Tabel 2

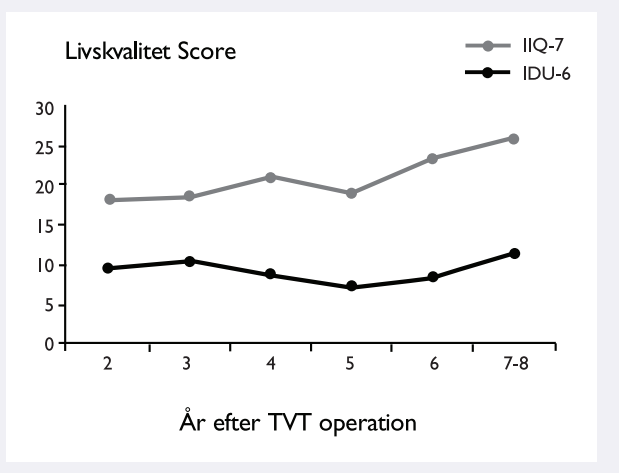
Livskvaliteten blandt patienter før og efter TVT operation. Et højt tal angiver en stor påvirkning af livskvaliteten. Et lille tal angiver en lille påvirkning. Et nul angiver således den bedst tænkelige livskvalitet.

Kilde: ActaObstetriciaet Gynecologica 2006.

	FØR	EFTER
IIQ-7	49	0
IDU-6	45	20

Tabel 3
Den gode livskvalitet blandt patienter efter TVT operation holder sig – selv mange år efter operationen.

Kilde: Scandinavian Journal of Urology and Nephrology 2006.

Kilder: Scandinavian Journal of Urology and Nephrology, 2006; 40: 131-7
ActaObstetriciaet Gynecologica. 2006; 85: 748-52
Gynecol Obstet Invest 2007;64:55-60